

LARS-ÅKE ÅBERG
skulpturer - sculptures

LARS-ÅKE ÅBERG

skulpturer - sculptures

HUSENS DRAMATIK

Stor konst har alltid förmågan att fungera som tidlös scenografi för händelser och tendenser i tiden. När teaterns strålkastare plötsligt tänds, blir varje föremål på scenen något mera än bara staffage. Hur alldagligt det än är, laddas det med en nästan magisk innebörd när dess betydelse i handlingen uppdagas, till sist förknippad med hot eller skydd, när ridån slutligen faller.

När jag första gången såg Lars-Åke Åbergs nya skulpturserie pågick arabländernas frihetskamp. Just då jag kom hem från hans ateljé utanför Dalsjöfors, sändes diktatorns fruktansvärda TV-tal till Libyens folk – där han inte bara hotade sina landsmän till livet utan genom sin hänsynslöshet fick egna diplomater, militärer och sin egen inrikesminister att gå emot honom, medan han själv gömde sig i sitt palats.

Inom mig såg jag ännu de svarta diabassskulpturerna och mindes romarnas gamla begrepp "dies ater", den svarta dagen, då man skulle akta sig för att handla, gifta sig eller anträda en resa, men också borde minnas alla landets förlorade slag, en ödesdag. Men mera än av ondskan fylldes jag av glädje över de möjligheter som öppnade sig i en av vår tids mest avgörande händelser. Allt fanns med i de verk jag just sett.

Ännu ett bevingat uttryck dök upp, "på tidens smala näs" ur Shakespeares Macbeth, pjäsen om den gränslösa ondskan med längtan till själva undergången. De orden betydde mycket för skalden Hjalmar Gullberg, född i lönndom och aldrig erkänd av sin mor, som till och med försökte göra honom arvlös. Men Gullbergs barnmorska, änka med sju egna barn och 17 fosterbarn, vittnade om förlossningen. Testamentet blev ogiltigt. Gullberg kunde köpa sig ett hus i Lund och ärvde moderns vackra korsvirkesgård i Falsterbo. Så kunde husen symbolisera både ondska och rättvisa.

Via TV hörde vi libyerna själva tala om sin Hitler, Gadaffi. Själv hade jag i diktaturstaten DDR sett det djupt förfallna Gestapohögkvarteret i Östberlin, då begagnad bilhandel och ännu senare med ett groteskt discotek nere i de gamla tortyrkällarna. På flera kvarters avstånd tyckte man sig känna fasan i luften. Men runt om i staden fanns lika förfallna bostadsfastigheter, där man bara behövde komma inomhus för att möta trivsel och känslan av "mitt hem är min borg".

Lars-Åke Åberg har länge skulpterat hus – hus utan in- eller utgång, ibland med trappor hängande fritt långt uppe på fasaden, ibland med blindfönster, hus som symboler för trygghet men också för instängdhet, kanske fängelser.

Sedan länge har han ofta använt diabas, den utsökta svarta graniten från gränstrakterna mellan Skåne, Blekinge och Småland. Goethe beskrev hur "varje väg över okända berg bevisade den gamla erfarenheten att graniten var det högsta och det djupaste, själva jordens fasta grund, på vilken alla andra bergarter bildats... i alla nya epoker har graniten följt med och bestått utan att vi med våra ögon kunnat se den nybildas". Vi vet hur den uppstått när magma trängt upp genom sprickor i jordskorpan. Närmare ursprunget kan vi inte komma. Diabasen är i sig symbol, hot och samtidigt något bestående, tidlöst.

När Lars-Åke Åberg nu, ur sin rena intuition, skulpterat fram små huskroppar ur oerhörda klippformationer vid kanten av svindlande stup, ser vi den absurda skönheten och dramatiken i hans verk, den romantik Goethe upptäckte när han såg alla motstridiga element i den väldiga Strasbourgkatedralen smälta samman i ett slags hemlighetsfull blomstring, som ur en växts inre liv. "Den som ser detta med andra ögon, han vet vad han ser".

Åbergs verk är öppna för varje tolkning, lugna och ändå oroande, klassiska till sin karaktär, medan själva stenmaterialet säger allt vi behöver av skönhet och beständighet. De mäter upp människans plats i nuet och samtiden, ger oss svindelkänslor och förvandlar kaos till evig ordning. När maktkonstellationerna i Tunisien, Egypten och Libyen rasade, då balanserade redan husen i Åbergs värld högt över stupen, fria för fantasin. Så fungerar den fulländade konsten.

Rolf Haglund

THE DRAMA OF BUILDINGS

Great art always has the ability to provide a timeless scenography to the events and tendencies of the ages. When the spotlights of the theater suddenly flood the stage with light, each and every item on that stage becomes something more than mere staffage. No matter how ordinary the item, it is charged with an almost magical property when its true role in the plot is revealed, eventually associated with either threat or protection, when the curtain falls.

When I was first given the opportunity to view Lars-Åke Åberg's new sculpture series, the people of the Arab countries were in the middle of their fight for freedom. Just as I returned home from visiting his studio in Dalsjöfors, the Libyan dictator was holding his terrifying television speech; where he not only threatened to take the lives of his fellow countrymen, but also through his recklessness made his own diplomats, military leaders and his own Interior Minister turn against him, all the while hiding in his palace.

My inner eye dwelled still on the black diabase sculptures and remembered the ancient Roman notion of *dies ater*, the black day, a day when it was considered ill fortune to trade, wed or set out on a journey, a day when one should remember all the battles lost by the empire; a fateful day. However, the prevailing feeling was not of overwhelming evil, but the joy over all the possibilities opening up in the wake of one of the most important events of our time. It was all there, in the works of art I had just seen.

Another famous quote came to mind, "on the banks and shoals of time" from Shakespeare's *Macbeth*, the play on limitless evil, longing to face its ruin. These words held a special importance to the poet Hjalmar Gullberg. Gullberg was born in secret; never to be recognized by his own mother who even tried to have him disinherited. However, the midwife who helped deliver Gullberg, herself a widow and supporting seven children of her own, not to mention seventeen adopted ones, testified to the delivery. The will was declared invalid. Gullberg was able to buy a house in Lund and inherited his mother's beautiful Falsterbo timber frame farm. Thus, buildings may symbolize both evil and justice.

On the news we heard Libyans describe their own Hitler, Gadhafi. I myself had visited the dictatorship of the GDR and seen the run-down East Berlin Gestapo headquarters, by then housing a car dealership and later on a grotesque discotheque down in the former torture chambers in the basement. I could feel dread in the air several blocks away.

Elsewhere in the city, I entered buildings of equally poor repair which radiated only feelings of comfort, well-being and a sense of "my home is my castle".

Lars-Åke Åberg has long been a sculptor of buildings – buildings without entrances or exits, sometimes with stairs hanging freely high up on their façades, sometimes with blind windows; buildings as symbols of safety but also of restriction, perhaps even prisons.

The exquisite black granite of Skåne, Blekinge and Småland, diabase, has been one of his preferred materials for many years. Goethe wrote that "every road traversing unfamiliar mountain ranges speaks to prove the ancient wisdom that granite is both the highest and the most fundamental, the unshakeable bedrock of earth on which all other kinds of rock were formed... granite has existed throughout every epoch and remains despite the inability of our eyes to discern its regeneration" [tr. from Swedish]. We have learned that granite is formed by magma escaping through fissures in the crust of the earth. However, we are not able to approach its origin any further. Diabase is in itself a symbol, a threat and at the same time something permanent, timeless.

When, relying on pure intuition, Lars-Åke Åberg sculpts small buildings from immense rock formations on the edge of dizzying precipices, we experience the absurd beauty and drama of his work; the very romance Goethe discovered when before his eyes all the conflicting elements of the enormous Strasbourg Cathedral merged into a kind of secretive blossoming, as if emerging from the inner life of a flower. "He who views this with another set of eyes, he knows what it is he sees." [tr. from Swedish]

Åberg's works are open to every interpretation, tranquil and yet alarming, classical in character, while the stone material itself speaks of the beauty and stability we need. His works measure the space of Man in the moment and in the present age, let us experience a feeling of vertigo and transform chaos into eternal order. When the bastions of power fell in Tunisia, Egypt and Libya, the buildings in Åberg's world were already balancing high above their precipices, open to imagination. This is exactly how perfect art works.

Rolf Haglund

Hus 113
diabas
höjd: 46cm

Hus 170
diabas
höjd: 27cm

Hus 112
diabas
höjd: 46cm

Hus 61
diabas
höjd: 41 cm

Hus 116
diabas
höjd: 47cm

Hus 62
diabas
höjd: 35cm

AA 2007 10 6

Hus 54
diabas
höjd: 27cm

Hus 83
diabas
höjd: 23cm

Hus 89
diabas
höjd: 40cm

Hus 149
diabas
höjd: 32cm

Hus 79
diabas
höjd: 41 cm

Hus 78
diabas
höjd: 55cm

Hus 97
diabas
höjd: 61 cm

Hus 117
diabas
höjd: 67,5cm

Hus 175
diabas
höjd: 40cm

Hus 109
diabas
höjd: 48cm

Hus 176
diabas
höjd: 50cm

Hus I
brons
höjd: 48cm

LARS-ÅKE ÅBERG

Född i Tibro 1946. Bor och arbetar i Dalsjöfors.

STUDIER: Filosofie magisterexamen, Göteborgs Universitet 1972

Ålgårdens Målarskola, Borås 1985-1986

Septemberakademien, Gerlesborgsskolan 1991, 1993

Konsthögskolan i Stockholm, stenkurs 1996

Kurser i måleri och teckning, studier i material och tekniklära för sten och brons:

Hovedskous, Göteborg, KKV-Bohuslän och KKV-Göteborg 1968-2009

SEPARATUTSTÄLLNINGAR I URVAL:

- 2011 Borås Konstmuseum
Konsthallen Hishult
- 2010 Galleri Palm, Ängavallen, Vellinge
- 2009 Rydals Museum
- 2008 Konstrummet-Biblioteket, Dalsjöfors
- 2007 Galleri Jeanette Ölund, Borås
Lidköpings Konsthall
- 2002 Galleri Grappa, Hjo
Galleri Bacchus, Borås
- 2001 Galleri Öhrström, Göteborg
Konstrummet-Biblioteket, Dalsjöfors
- 1994 Konstrummet-Biblioteket, Dalsjöfors
- 1993 Galleri Blocking, Tibro
- 1991 Galleri Bacchus, Borås

GRUPP- OCH SAMLINGSUTSTÄLLNINGAR I URVAL:

- 2011 KKV-B, Bohusläns Museum, Uddevalla
Föreningen Konstliv Sjuhärad, Rydals Museum
- 2010 Galleri Palm, Ängavallen, Vellinge
Galleri Palm, Falsterbo
Art Anglais, Stockholm
- 2009 Skulpturpark, Bovallstrand
Konst åt alla, Bygdegårdarnas Riksförbund
- 2008 Borås Internationella skulpturfestival
Kulturbryggan, Öja-Landsort
Konstmässan, Sollentuna
- 2005 KKV-B, Vänersborgs Konsthall
Höstsalongen, Borås Konstmuseum
Konstfestival, Åhaga, Borås
- 2004 SvartVitt, Ålgården, Borås
Art Copenhagen, Köpenhamn
- 2003 Galleri Bacchus, Borås
Stockholm Art Fair, Sollentuna
- 1997 Galleri du Nord, Borås
- 1996 Galleri Colon, Floby
- 1995 Galleri Colon, Floby
- 1988 Höstsalongen, Borås Konstmuseum
- 1987 Konst till NÄL, Trollhättan
- 1986 Flaménska Galleriet, Borås
Höstsalongen, Borås Konstmuseum

REPRESENTERAD:

Borås Konstmuseum
Västra Götalandsregionen
Tibro Kommun
Lidköpings Kommun
Borås Kommun
Woluwe Saint-Pierre, Bryssel

VERK I OFFENTLIG MILJÖ:

Folkets Hus och Parker. Uppsala Universitet. Södra Älvsborgs Sjukhus, Borås.
Sjukhuset Lidköping. Sjukhuset Alingsås. Vårdcentralen Solgärdet, Kungälv.
Hälsan och Arbetslivet, Alingsås. Almåsgymnasiet, Borås. Psykosvård Nordost, Göteborg.
Tandvården, Viskafors. Västfastigheter, Vänersborg. Psykiatrimottagningen Centrum,
Öst och Väst, Göteborg. Socialförvaltningen, Borås.

ÖVRIGT:

UTSMYCKNINGAR: AstraZeneca, Mölndal. Riksbyggen, Stockholm. Wäst-Bygg AB, Borås. Boråshälsan, Borås.
Källa Utveckling AB, Borås. Svenska Bil, Stockholm. Åtta Hus AB, Borås. Ängavallens gård, Vellinge.

SYMPOSIER: Brussels International Sculpture Symposium 2011.

PROJEKTLEDARE: Bohusläns stenstipendium 2006.

PEDAGOGISKA UPPDRAG: Tredimensionellt skapande på grundskolans högstadium, Borås 1995-1996.

WORKSHOPS: Carrara, Italien 1996, 1998.

MEDLEM: KRO, Skulptörförbundet, KKV-B, KCVäst,
Borås Konstgrafiska Verkstad,
Föreningen Konstliv Sjuhärad.

Lars-Åke Åberg
Källagården
51691 Dalsjöfors
lars-ake-oberg@telia.com
www.larsakeoberg.se

"Två generationer"
Diabas, marmor. Höjd 2,6m.

Tryckt hos Responstryck, Borås 2011. Tryckt på Arctic Silk. Grafisk form: Johan Åberg. Foto: Robert Grou,
Lars-Åke Åberg. Tack till EVA, Rolf Haglund, Magnus Persson, Richard Baldwin, Torkel Ivarsson.

